

1. ΤΟ ΠΛΗΓΜΑ ΤΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/07/2025

Σελίδα:21

● **Εξαγωγές.** Μικρή συνολική μείωση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών προκάλεσαν οι δασμοί οι οποίοι επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ την περίοδο 2018-2019, διαπιστώνει μελέτη του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή. **Σελ. 23**

1. ΤΟ ΠΛΗΓΜΑ ΤΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 24/07/2025

Σελίδα: 23

Το πλήγμα των δασμών στις ελληνικές εξαγωγές

Μικρή συνολική μείωση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών προκάλεσαν οι δασμοί οι οποίοι επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ την περίοδο 2018-2019, διαπιστώνει μελέτη του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, η οποία εξετάζει τις συνέπειες των δασμών εκείνης της περιόδου προκειμένου να αντλήσει συμπεράσματα για τις νέες εξαγωγές του προέδρου Τραμπ.

Η μελέτη δείχνει ότι ναι μεν ο συνολικός αντίκτυπος ήταν περιορισμένος, αλλά υπήρχαν αποκλίσεις μεταξύ κλάδων, καθώς σε ορισμένους σημειώθηκε σημαντική μείωση εξαγωγών, ενώ σε άλλους οι διακυμάνσεις ήταν ασήμαντες.

Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο υποστηρίζει ότι «ένα κομβικό εργαλείο πολιτικής θα πρέπει να είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή συστημάτων χρηματοδότησης των εξαγωγών με βάση τις ταμειακές ροές, για να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν εσωτερική ρευστότητα ή λειτουργική ευελιξία, ώστε να αντεπεξέλθουν γρήγορα σε εμπορικές διαταραχές».

Σημειώνει μάλιστα η μελέτη ότι κρίσιμο ρόλο στην κα-

τεύθυνση αυτή καλείται να διαδραματίσει ο τραπεζικός τομέας, «παρέχοντας τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα που βοηθούν τις επιχειρήσεις να διατηρήσουν τη ρευστότητα και τη σταθερότητα κατά τη φάση προσαρμογής. Παράλληλα, οι επιχειρηρήσεις εξαγωγών και οι δημόσιες εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώ-

Εκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής για την περίοδο 2018-2019.

σεων μπορούν να ελαφρύνουν περαιτέρω το βάρος». Γι' αυτό, υπογραμμίζεται η ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου της Ελληνικής Εταιρείας Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε. (πρώην Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων) ως προς την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής, πιστωτικής ασφάλισης και εγγυήσεων για την προώθηση της διεθνοποίησης της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εξαγωγών σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς.

Τέλος, προτείνεται να εξεταστούν επίσης προσωρινά μέτρα ανακούφισης των πληττόμενων εξαγωγέων, όπως μειώσεις μισθολογικού κόστους ή ενέργειας, με στόχο την άμεση ελάφρυνσή τους, τη διατήρηση της απασχόλησης και της επιχειρησιακής συνέχειας, καθώς και να υλοποιηθούν πρωτοβουλίες κατάρτισης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού. Σημειώνεται ότι το 2018 οι ΗΠΑ επέβαλαν επιπρόσθετο δασμό 25% σε προϊόντα χάλυβα και 10% σε προϊόντα αργιλίου, ενώ το 2019 προστέθηκαν δασμοί 25% σε ένα ευρύ φάσμα προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, αγροδιατροφικά προϊόντα, συσκευασμένα φρούτα και λαχανικά, τσιμέντο, κρασιά, μηχανήματα και μηχανές, ηλεκτρικές συσκευές, φάρμακα, ορυκτά καύσιμα. Από τη λίστα των ελληνικών προϊόντων που ήταν αντικείμενο δασμών εξαιρέθηκαν τρία βασικά εξαγωγίμα είδη: οι ελιές, το ελαιόλαδο και η φέτα. Από την ανάλυση των στοιχείων που επεξεργάστηκε το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

προέκυψαν τα ακόλουθα κύρια συμπεράσματα:

1. Στο σύνολο των κλάδων που εξετάστηκαν, οι δασμοί οι οποίοι επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ την περίοδο 2018-2019 προκάλεσαν μικρή συνολική μείωση της αξίας των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων.

2. Οι επιμέρους επιπτώσεις των δασμών ανά κλάδο παρουσιάζουν μεγάλη ανομοιογένεια:

— Οκτώ κλάδοι υπέστησαν στατιστικά σημαντική μείωση των εξαγωγών («Αλιεύματα [Ψάρια]», «Τσιμέντα υδραυλικά», «Παρασκευασμένα λαχανικά, φρούτα εκτός από ελιές», «Ορυκτά καύσιμα», «Τεχνουργήματα από χάλυβα», «Κρασιά», «Ελαιώδεις καρποί», «Ηλεκτρικές συσκευές»).

— Πέντε κλάδοι γνώρισαν στατιστικά σημαντική αύξηση των εξαγωγών («Αργίλιο», «Μηχανήματα», «Φρούτα», «Λαχανικά», «Φαρμακευτικά»). Η αύξηση κυμάνθηκε από 10% («Φαρμακευτικά») έως 37% («Αργίλιο»).

— Τέσσερις κλάδοι («Ροφήματα», «Αεροπλοΐα», «Χάλυβας», «Υλικά») δεν εμφάνισαν στατιστικά αξιόλογη μεταβολή.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ποιοι εξαγωγικοί κλάδοι κινδυνεύουν από τους δασμούς

Τι επισημαίνει το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή με βάση την εμπειρία του 2018-2019

Σημαντική ζηριά σε συγκεκριμένους κλάδους της ελληνικής οικονομίας θα προκαλέσει η επιβολή αυξημένων δασμών από τις ΗΠΑ στην Ευρώπη.

Του **Θάνου Τσίρου**
thtsiros@nautemporiki.gr

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ που δραστηριοποιούνται σε κλάδους οι οποίοι θα πληγούν από τους δασμούς, θα κληθούν να χαράξουν εκ νέου την επιχειρηματική τους στρατηγική, κάτι που με τη σειρά του επιφέρει σημαντικό οικονομικό κόστος. Τα συμπεράσματα του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή από τον προηγούμενο γύρο δασμών που επέβαλε η αμερικανική κυβέρνηση (2018-2019) φωτίζουν με τον πιο σαφή τρόπο ποιες ελληνικές εξαγωγικές δραστηριότητες κινδυνεύουν περισσότερο σε ένα νέο κύμα εμπορικού προστατευτισμού από τις ΗΠΑ.

Πλήγμα σε βασικούς τομείς
Σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης, οκτώ κλάδοι της ελληνικής οικονομίας υπέστησαν στατιστικά σημαντική μείωση εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, όταν εφαρμόστηκαν οι προηγούμενοι δασμοί. Τα μεγαλύτερα πλήγματα καταγράφηκαν στους κλάδους των:

- τεχνουργμάτων από κάλυβα (μείωση έως 85%),
- ορυκτών καυσίμων,
- ψαριών και αλιευμάτων,
- τοιμέντου,
- παρασκευασμένων λαχανικών και φρούτων (εκτός ελιών),
- κρασιού,
- ελαιωδών καρπών,
- ηλεκτρικών συσκευών.

Σε αυτούς τους τομείς, η απώλεια εξαγωγών σε σχέση με τα προϊόντα που εξαιρέθηκαν από τους δασμούς κυμάνθηκε από 15% έως 85%, υποδηλώνοντας υψηλή ευαισθησία απέναντι σε εμπορικά μέτρα προστατευ-

τισμού των ΗΠΑ. Τα παραπάνω ευρήματα δείχνουν ξεκάθαρα πως ένα νέο κύμα δασμών θα ενισχύσει τις πιέσεις για σημαντικό επαναπροσδιορισμό της εξαγωγικής στρατηγικής σε αυτούς τους κλάδους, αυξάνοντας τα κόστη προσαρμογής και θέτοντας σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων.

Προτάσεις στήριξης

Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή επισημαίνει ότι η αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων απαιτεί έναν συνδυασμό στοχευμένων παρεμβάσεων πολιτικής και χρηματοδότησης. Βασική προτεραιότητα πρέπει να είναι η στήριξη των εξαγωγικών κλάδων που αποδεδειγμένα πλήττονται περισσότερο, μέσω:

- χρηματοδότησης των εξαγωγών με βάση τις ταμειακές ροές, ώστε να διασφαλιστεί η ρευστότητα και η δυνατότητα προσαρμογής των επιχειρήσεων,
- ενίσχυσης του ρόλου της Ελληνικής Εταιρείας Εξαγωγικών Πιστώσεων για τη χορήγηση εγγυήσεων και πιστωτικής ασφάλισης,
- παροχής προσωρινών ελαφρύνσεων, όπως μειώσεις στο μη με-

τικά στις νέες συνθήκες,

● στοχευμένων φοροαπαλλαγών ή επιδοτήσεων, για να αντισταθμιστεί το αυξημένο κόστος και να προστατευθεί η απασχόληση.

Συνολικά, το μήνυμα του Γραφείου Προϋπολογισμού είναι σαφές: οι δασμοί δεν επηρεάζουν το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών ομοιόμορφα, αλλά εστιάζουν το πλήγμα σε συγκεκριμένους κλάδους, που πρέπει να τύχουν άμεσης και ειδικής στήριξης, αν η Ελλάδα θέλει να διατηρήσει τη θέση της στη διεθνή αγορά.

Είναι ενδεικτικό ότι από την εξέταση των δεδομένων της περιόδου 2018-2019 (κατά την οποία είχε καταγραφεί ο πρώτος γύρος επιβολής δασμών από τις ΗΠΑ) είχαν υπάρξει και κλάδοι στους οποίους καταγράφηκαν αυξήσεις εξαγωγών: «5 κλάδοι γνώρισαν στατιστικά σημαντική αύξηση των εξαγωγών ("Αργίλιο", "Μηχανήματα", "Φρούτα", "Λαχανικά", "Φαρμακευτικά").

Η αύξηση κυμάνθηκε από 10% (Φαρμακευτικά) έως 37% (Αργίλιο). Μια ενδεχόμενη ερμηνεία αυτού του ευρήματος είναι ότι οι εξαγωγείς των προϊόντων αυτών κατάφεραν να εφαρμόσουν στρατηγικές αποφυγής (αντιμετώπισης) των δασμών ή είχαν την ευελιξία να απορροφήσουν τις συνέπειές τους στις τιμές», αναφέρεται χαρακτηριστικά στη μελέτη.

Εξαγωγικές επιδόσεις

Οι συνολικές εξαγωγές της Ελλάδας διαμορφώθηκαν, το 2024, στα 53,3 δισ. ευρώ (από 10,85 δισ. ευρώ το 2000), ενώ οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ έφθασαν τα 2,6 δισ. ευρώ (έναντι 0,63 δισ. ευρώ το 2000). Μολονότι οι ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν περίπου το 4,9% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και συνεισφέρουν περίπου το 1% του ελληνικού ΑΕΠ, αποτελούν τον σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της χώρας μας εκτός Ε.Ε. και έναν από τους πέντε σημαντικότερους εξαγωγικούς προορισμούς της. [SID24087054]

53,3
ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
οι συνολικές εξαγωγές της Ελλάδας το 2024

σθολογικό κόστος και επιδοτήσεις, ειδικά για τους κλάδους με το μεγαλύτερο ρίσκο απώλειας ανταγωνιστικότητας,

● δράσεων κατάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορέσουν να ανταποκριθούν αποτελεσμα-

2,6
δισ. €
η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ το 2024.

3. ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέσο:ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/07/2025

Σελίδα:1

Ο Ν. Κιστά-
κης, ερευνη-
τής Μορια-
κής Κυτταρικής

Βιολογίας, Ινστιτούτο
Babraham, Cambridge,
γράφει για τη σύμπρα-
ξη βιοϊατρικής έρευνας
και φαρμακοβιομηχανί-
ας. ➤ **9**

Σύμπραξη βιοϊατρικής έρευνας και φαρμακοβιομηχανίας

Του
**Νίκου
Κατσίκη**

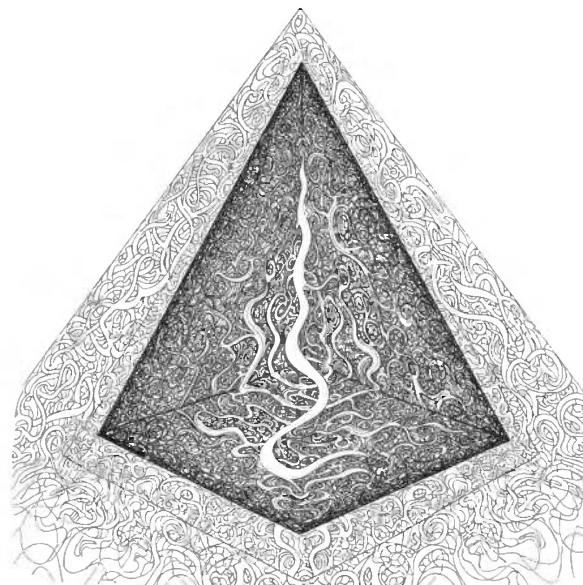
Ερευνητής
Μοριακής
Κυτταρικής
Βιολογίας,
Ινστιτούτο
Babraham,
Cambridge
UK, συνδεδεμένος
και μέλος
συμβουλευτικού
συμβουλίου
Autonema (USA
and Singapore).
Ιδρυτικό μέλος
του Κάμβου
Ιδρυών - Ελλάδα
2025-2040

Η ΒΑΣΙΚΗ έρευνα που παράγεται σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και ερευνητικά ινστιτούτα είναι ο κινητήριος μοχλός για την ανάπτυξη του βιοϊατρικού κλάδου, σε επίπεδο γνώσης και κερδοφόρων εφαρμογών της φαρμακοβιομηχανίας. Για παράδειγμα, στην ταχύτατη δημιουργία των εμβολίων κατά του κορονοϊού (BioNtech, Moderna και AstraZeneca), τόσο η σωστή επιλογή της ιικής πρωτεΐνης ως αντιγόνου όσο και η παραγωγή της στο οργανισμό συρρίχθηκαν σε μακροχρόνια σειρά ερευνών κυρίως σε (κρατικά) ερευνητικά ιδρύματα, τα τελευταία 40 χρόνια.

ΑΚΟΜΑ και τα λιποσώματα που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του εμβολίου mRNA εφευρέθηκαν το 1971 (50 χρόνια πριν από το εμβόλιο) από τον Έλληνα βιολόγο Γρηγόρη Γρηγοριόδη, με σημαντική συμβολή και του Δημήτρη Παπαχαϊζόπουλου. Αν φανταστούμε τη βασική βιοϊατρική έρευνα σαν μία πυραμίδα από αλληλοεφαπτόμενες γραμμές που βοηθούν να κατανοήσουμε τα φαινόμενα της ζωής, με τον χρόνο κάποιες από αυτές τις γραμμές αποκτούν πιο διακριτές διαστάσεις, που υποδηλώνουν τη μετεξέλιξη της βασικής έρευνας σε κάτι ιατρικά χρήσιμο.

ΒΕΒΑΙΑ, η ποια γραμμή θα εξελιχθεί σε κάτι διακριτό είναι δύσκολο να προβλεφθεί εκ των προτέρων και, για να προκύψουν αυτές οι διακριτές γραμμές, θα πρέπει να υπάρχουν και όλες οι υπόλοιπες. Η πρώτη συνθήκη, επομένως, για να υπάρξει σύμπραξη έρευνας και φαρμακευτικής εφαρμογής, είναι ένα περιβάλλον που υποστηρίζει τη βασική έρευνα, κάτι που δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, παρ' όλες τις προσπάθειες που έχουν γίνει κατά καιρούς (<https://www.nature.com/articles/d41586-022-01997-1>). Ελπίζοντας ότι αυτό θα προκύψει σύντομα, ποιες είναι οι πρωτοβουλίες σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο που θα βοηθούσαν στην συνεργασία μεταξύ βασικής έρευνας και φαρμακευτικών εφαρμογών, και είναι αυτό κάτι που θα μπορούσε να ευδοκιμήσει στην Ελλάδα; Θα δώσω δύο απαντήσεις, μία σε πολύ βασικό επίπεδο και μία άλλη σε ένα πιο ώριμο.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, υπάρχουν 900 προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και περίπου 150 προγράμματα σε διδακτορικό επίπεδο, πολλά σε βιοϊατρική. Για παράδειγμα, μόνο η Ιατρική Αθηνών προσφέρει πέντε από

Το σχεδιάγραμμα δείχνει πως η κατανόηση των φαινομένων της ζωής μέσω βασικής έρευνας μπορεί να παρομοιαστεί με αλληλοεφαπτόμενες γραμμές που γεμίζουν μία πυραμίδα. Κάποιες πιο διακριτές γραμμές οδηγούν σε εφαρμογές που είναι ιατρικά/φαρμακευτικά χρήσιμες.

70 μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Οι Έλληνες φοιτητές αυτών των προγραμμάτων θα μπορούσαν να είναι το κλειδί για τη συνεργασία έρευνας με τις εφαρμογές της, συνδέοντας τα πανεπιστήμια με τις επιχειρήσεις σε πρακτικό και χρήσιμο επίπεδο. Από την πλευρά του κράτους, το νομοθετικό πλαίσιο που επιτρέπει σε επιχειρήσεις

■ Έχουμε τεράστιο πλούτο στους τομείς της βιοϊατρικής έρευνας αιχμής που εδρεύει στα καλύτερα πανεπιστήμια και σε φαρμακευτικές εταιρείες παγκοσμίως.

να προσλαμβάνουν φοιτητές για πρακτική άσκηση και ίσως εκπόνηση μέρους της μεταπτυχιακής εργασίας θα μπορούσε να ενθαρρύνεται και να είναι απλοποιημένο, με περιορισμένη γραφειοκρατία. Υπάρχει π.χ. αυτή τη στιγμή το ερώτημα πώς εξασφαλίζεται η ασφάλιση των φοιτητών σε τέτοιες περιπτώσεις. Από την πλευρά των ιδρυμάτων, θα μπορούσε να υπάρξει μία πιο επίσημη συνεργασία με τις επιχειρήσεις του κλάδου, είτε καλώντας κάποια στελέχη να

μιλήσουν στους φοιτητές για τις προοπτικές του κλάδου είτε με συμβουλευτικό ρόλο στην ύλη των μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Από την πλευρά των επιχειρήσεων θα μπορούσε να είναι θεσμοθετημένη μία οικονομική βοήθεια στα ιδρύματα τόσο για υποτροφίες φοιτητών όσο και για αγορά αναλωσίμων και μηχανημάτων. Όλα αυτά δεν θα οδηγούσαν άμεσα σε εκμεταλλεύσιμο αποτέλεσμα αλλά θα δημιουργούσαν ένα πλαίσιο για συνομιλία επιχειρήσεων και ιδρυμάτων, μέσα από την οποία θα μπορούσε στο μέλλον να υπάρξει από όφελος. Τονίζω ότι κάποιες από αυτές τις πρωτοβουλίες εφαρμόζονται ήδη από μερικά μεταπτυχιακά προγράμματα (και επιχειρήσεις), αλλά όχι σε μεγάλη έκταση, και ότι το νομοθετικό πλαίσιο χρειάζεται σίγουρα απλοποίηση. Στο πλαίσιο αυτό, το clawback που επιτρέπει σε εταιρείες να επενδύουν σε έρευνα και ανάπτυξη (για φαρμακευτικές εταιρείες το ποσό είναι πάνω από 500 εκατ. ευρώ ανά έτος) θα έκανε μεγάλη διαφορά στην ερευνητική σύμπραξη που συζητάμε.

ΣΕ ΠΙΟ ώριμο επίπεδο, η σύμπραξη βιοϊατρικής έρευνας με τη φαρμακοβιομηχανία χρειάζεται σοβαρά προετοιμασία και

κρατική ενίσχυση, για να δώσει σημαντικά οικονομικά οφέλη. Εδώ πρέπει να τονίσω ότι οι εγχώριες φαρμακοβιομηχανίες είναι σχετικά μικρές και δεν ασχολούνται με έρευνα αιχμής στον βαθμό που κάνουν οι κολοσσοί του εξωτερικού. Επομένως, δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε από αυτές να αποτελέσουν τον κινητήριο μοχλό μιας τέτοιας προσπάθειας. Κατά τη γνώμη μου, ούτε και τα πανεπιστημιακά μας ιδρύματα παράγουν έρευνα τέτοιου επιπέδου που να οδηγήσει σε μεσοπρόθεσμη οικονομική εκμετάλλευση. Έχουμε όμως τεράστιο πλούτο στους τομείς της βιοϊατρικής έρευνας αιχμής που εδρεύει στα καλύτερα πανεπιστήμια και σε φαρμακευτικές εταιρείες παγκοσμίως.

ΕΙΝΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ διασπορά με επιδόσεις εφάμιλλες, αν όχι καλύτερες από αυτές της διασποράς άλλων χωρών, όπως του Ισραήλ και της Ιρλανδίας, που έχουν ήδη φαρμακοβιομηχανία υψηλών προδιαγραφών. Πώς θα μπορούσε να βοηθήσει η διασπορά στη σύνδεση έρευνας και φαρμακευτικής εφαρμογής; Αφενός μεν, Έλληνες επιστήμονες της διασποράς με ανακαλύψεις αιχμής θα μπορούσαν να επιστρέψουν στην Ελλάδα, ιδρύοντας εταιρείες για άμεση εκμετάλλευση των ανακαλύψεών τους. [Ενδεικτικά αναφέρω ότι υπάρχουν συμπατριώτες μας στο εξωτερικό με περισσότερες από 50 πατέντες σε τομείς αιχμής στον βιοϊατρικό χώρο.] Αφετέρου δε, Έλληνες της διασποράς, εργαζόμενοι σε μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες του εξωτερικού, θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν να επιστρέψουν στην Ελλάδα και να ιδρύσουν εταιρείες που καλύπτουν κενά στον φαρμακευτικό χώρο, όπως αυτοί τον γνωρίζουν εκ των έσω.

ΟΠΩΣ ΑΝΕΦΕΡΑ στην αρχή, μία τέτοια προσπάθεια χρειάζεται προετοιμασία, σχεδιασμό και οικονομική ενίσχυση αλλά δεν χρειάζεται «να ανακαλύψουμε τον τροχό», μιας και χρήσιμα παραδείγματα υπάρχουν πολλά. Ας δούμε πώς η Ιρλανδία ίδρυσε την κρατική μη κερδοσκοπική εταιρεία IDA, που διευκολύνει επενδυτές να έρθουν στη χώρα και να την κάνουν έναν κολοσσό της φαρμακοβιομηχανίας και των κερδοσκοπικών βιοτεχνολογιών. Με συγκρισιμό πληθυσμό αλλά και με σοβαρό σχέδιο, η Ιρλανδία έχει πενταπλασιάσει το κατά κεφαλήν εισόδημα σε σχέση με την Ελλάδα τα τελευταία 35 χρόνια.

[SD24789747]

900

προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και περίπου 150 προγράμματα σε διδακτορικό επίπεδο υπάρχουν στην Ελλάδα, πολλά σε βιοϊατρική.

4. ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ ΜΕ ΚΑΡΤΑ ΑΠΟ ΤΟ DELIVERY ΕΩΣ ΤΑ ONLINE...

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...24/07/2025

Σελίδα:17

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ποσά σε δισ. ευρώ	2019	2024
Μεταφορά κεφαλαίων	699,1	1.216
Πληρωμές με κάρτες	26,2	65,1
Επιταγές*	89,4	60,8
Πάγιες εντολές	3,8	5,7
Ψηφιακά πορτοφόλια	3,2	0,5

ΣΥΝΟΛΟ

2024
1.348,1

2019
821,7

* Μέσω τραπεζών/διατραπεζικού συστήματος

ΤΙ ΑΓΟΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ONLINE

Είδη ένδυσης, υπόδησης και αξεσουάρ (ταύντες, κοσμήματα κ.ά.)

75,6%

Φαγητό με διανομή (delivery)

63,9%

Φάρμακα ή συμπληρώματα διατροφής

36,6%

Αθλητικά είδη

36,2%

Τρόφιμα ή ποτά από σούπερ μάρκετ (φυσικά ή διαδικτυακά)

28,2%

Καλλυντικά, προϊόντα ομορφιάς ή υγείας

27,6%

Ηλεκτρονικές συσκευές (υπολογιστές, tablets, κινητά, αξεσουάρ)

23,4%

ΠΗΓΗΣ: ΕΚΤ-ΕΛΣΤΑΤ (2024), έρευνες αγοράς (α' τριμ. 2025)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΡΗΜΑ

Πληρώνουμε με κάρτα από το delivery έως τα online φαρμακεία

Το 73,8% των πληρωμών χωρίς μετρητά που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το β' εξάμηνο του 2024 έγινε με κάρτα, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα στην τέταρτη θέση της ευρωζώνης, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Παράλληλα, οι μεταφορές πίστωσης – στις οποίες περιλαμβάνονται και τα συστήματα άμεσης πληρωμής όπως το IRIS – καλύπτουν το 22,4% των

συναλλαγών, ενώ μόλις το 1,1% αφορά πάγιες εντολές, έναν τρόπο πληρωμής ιδιαίτερα διαδεδομένο στη βόρεια Ευρώπη. Αντίθετα, το ηλεκτρονικό χρήμα (όπως οι προπληρωμένες κάρτες) αυξήθηκε μεν, αλλά παραμένει περιορισμένο (1,5%). Πίσω από αυτά τα νούμερα, διαγράφεται μια ταχύτατη αλλαγή στις καθημερινές συνήθειες: σχεδόν 1 στα 2 ευρώ που ξοδεύουν οι έλληνες καταναλωτές σήμερα περνά μέσα από ψηφιακά κανάλια

πληρωμών. Οι άνω των 65 ετών χρησιμοποιούν πλέον σε μεγάλο ποσοστό κάρτες και ψηφιακά πορτοφόλια, ενώ οι online αγορές ξεπερνούν το 75,6% σε ένδυση και υπόδηση, το 63,9% στο delivery φαγητού και το 36,6% σε φάρμακα και συμπληρώματα. Ακόμη και για υπηρεσίες όπως καταλύματα, εισιτήρια και ασφάλειες, η πλειονότητα των πολιτών στρέφεται πλέον στις οθόνες.

→ ΣΕΛΙΔΕΣ 20-29

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...24/07/2025

Σελίδα:20

Ρεκόρ στις **online** συναλλαγές για τους άνω των 65 ετών

Πάνω από το 70% των Ελλήνων μεγαλύτερης ηλικίας πραγματοποιούν πλέον αγορές και πληρωμές με ψηφιακά μέσα

ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΣΚΟΥΦΟΥ

Αυξάνουν τη χρήση των ηλεκτρονικών εφαρμογών για οικονομικές συναλλαγές και οι Έλληνες μεγαλύτερων ηλικιών, με τις έρευνες να δείχνουν ότι πλέον η τεχνολογία βρίσκει όλο και περισσότερους οπαδούς ανάμεσά τους. Μόνο την τελευταία τετραετία το ποσοστό των Ελλήνων άνω των 65 ετών που επέλεξε να κάνει τις αγορές του ηλεκτρονικά αυξήθηκε κατά 21%, ενώ σχεδόν 1 στα 2 ευρώ που πληρώνουν οι καταναλωτές στην Ελλάδα δαπανάται πλέον με κάρτα και άλλα ηλεκτρονικά μέσα, και όχι με μετρητά.

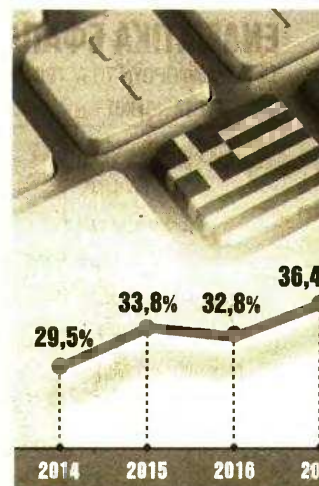
Το 2025 εκτιμάται ότι το 47% όσων ξοδεύουν οι Έλληνες ως καταναλωτές περνά μέσα από ηλεκτρονικά κανάλια πληρωμών. Τα ευρήματα της πανελλαδικής έρευνας, που διεξήχθη από το IN-EMY - ΕΣΕΕ, έδειξε ότι 7 στους 10 Έλληνες χρησιμοποιούν κάρτες και ψηφιακά πορτοφόλια στις καθημερινές τους συναλλαγές. Εντυπωσιακή είναι επίσης, σύμφωνα με στοιχεία της FocusBari του πρώτου τριμήνου του 2025, η αύξηση της διαδικτυα-

κής παρουσίας των Ελλήνων ηλικίας άνω των 55 ετών και ιδιαίτερα των άνω των 65 ετών. Δύο στους τρεις (71%) έχουν κάνει τουλάχιστον μία online αγορά το τελευταίο εξάμηνο, με το ποσοστό μεταξύ 45-54 ετών να φτάνει το 76%, παρουσιάζοντας σε σχέση με το 2021 αύξηση 10%, και μεταξύ 55-64 ετών το 61% (αύξηση 12%).

Τα στοιχεία

Από τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής προκύπτει ότι περίπου 6 στους 10 Έλληνες (61,6%) έλαβαν στον προσωπικό τους λογαριασμό επίσημα έγγραφα (π.χ. πληρωμή φόρου), περίπου 5 στους 10 (46,0%) έκλεισαν ραντεβού με δημόσια υπηρεσία μέσω ιστοσελίδας ή εφαρμογής για προσωπικούς λόγους (39,1% το 2023). Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται τα ραντεβού με ΚΕΠ, ΕΦΚΑ, ΔΥΠΙΑ (πρώην ΟΑΕΔ), Εφορία (ΑΑΔΕ). Παράλληλα το 62,8% του πληθυσμού ηλικίας 16-74 ετών που έχει οποτεδήποτε χρησιμοποιήσει, έστω και μία φορά, το Διαδίκτυο

Εξι στους δέκα έλαβαν στον προσωπικό τους λογαριασμό επίσημα έγγραφα (π.χ. πληρωμή φόρου) και περίπου πέντε στους δέκα έκλεισαν ραντεβού με δημόσια υπηρεσία μέσω ιστοσελίδας ή εφαρμογής

ΚΛΑΔΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΑΥ

ΕΤΗΣΙΟΣ Η ΤΖΙΠΟΣ (

Πλυντήρια αυτοκινήτων	8
Φροντίδας παιδιών	7
Επισκευής ρολογιών/κοσμημάτων	
Δικηγόροι	
Ταξί	
Φωτογραφεία, γραφικές τέχνες	
Καθαριστήρια - πλυντήρια	1
Εστίαση	6.
Γιατροί	

πραγματοποίησε κάποια ηλεκτρονική αγορά ή παραγγελία αγαθών ή υπηρεσιών. Ενδεικτικά το 75,6% των ατόμων ηλικίας 16-74 ετών αγόρασε είδη ένδυσης (συμπεριλαμβανομένων αθλητικών ενδυμάτων), είδη υπόδησης και αξεσουάρ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤ ΓΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Μειώνονται τα μετρητά, κυριαρχούν κ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Λιγότερο αγαπημένος τρόπος πληρωμής είναι οι άμεσες χρεώσεις, όπως είναι οι προγραμματισμένες πληρωμές πάγιων εξόδων

Την ώρα που η προσοχή έχει στραφεί στις πληρωμές με μετρητά λόγω των τελευταίων μέτρων της κυβέρνησης για τις χρεώσεις στις αναλήψεις, η κάρτα εξακολουθεί να είναι το προτιμώμενο μέσο πληρωμής των Ελλήνων όταν τα μετρητά βγαίνουν από την εξίσωση.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία πληρωμών της ΕΚΤ, το 73,8% των πληρωμών χωρίς μετρητά (αριθμητικά) που πραγματοποιήθηκαν

το β' εξάμηνο του 2024 έγινε με τη χρήση κάρτας, από 74,1% την ίδια περίοδο του 2023. Το ποσοστό της χώρας μας είναι το τέταρτο υψηλότερο στην ευρωζώνη, πίσω από τη Λιθουανία (79,5%), την Πορτογαλία (78,6%) και την Κύπρο (74%).

Δεύτερη πιο χρησιμοποιούμενη μέθοδος πληρωμών χωρίς μετρητά είναι οι μεταφορές πίστωσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι άμεσες πληρωμές μέσω συστημάτων όπως το IRIS. Το ποσοστό τους επί του συνόλου των πληρωμών χωρίς μετρητά είναι 22,4%, ενώ το β' εξάμηνο του 2023 ανέρχονταν σε 22,8%.

Στην εν λόγω κατηγορία η Ελλάδα βρίσκεται περίπου στη μέση, καθώς αρκετές χώρες (Βέλγιο, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Ολλανδία, Σλοβακία, Φινλανδία) χρησιμοποιούν τις μεταφορές πίστωσης για πάνω από 30% των συναλλαγών τους, ενώ άλλες (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία) βρίσκονται κάτω από το 20%.

Στην τρίτη θέση έρχονται οι πληρωμές με ηλεκτρονικό χρήμα, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται πληρωμές με ηλεκτρονικά μέσα, όπως είναι οι προπληρωμένες κάρτες. Το

4. ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ ΜΕ ΚΑΡΤΑ ΑΠΟ ΤΟ DELIVERY ΕΩΣ ΤΑ ONLINE...

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...24/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...24/07/2025

Σελίδα:29

(τσάντες, κοσμήματα κ.ά.), το 63,9% αγόρασε φαγητό που διανέμεται (delivery) από εστιατόρια, αλυσίδες ταχυφαγείων, catering κ.λπ., το 36,6% αγόρασε φάρμακα ή συμπληρώματα διατροφής, το 36,2% αγόρασε αθλητικά είδη, το 28,2%

αγόρασε τρόφιμα ή ποτά από σουπερμάρκετ (φυσικά ή διαδικτυακά καταστήματα), το 27,6% αγόρασε καλλυντικά, προϊόντα ομορφιάς ή υγείας και το 23,4% ηλεκτρονικούς υπολογιστές, tablets, κινητά τηλέφωνα και αξεσουάρ αυτών.

Κάρτες και ψηφιακό χρήμα

ποσοστό τους ανέρχεται σε μόλις 1,5% των συνολικών πληρωμών χωρίς μετρητά στην Ελλάδα, σημείωσε όμως σημαντική αύξηση σε ετήσια βάση, αφού το β' εξάμηνο του 2023 το ποσοστό τους ανερχόταν σε 0,6%.

Η συχνότερη χρήση τέτοιων μέσων πιθανότατα συνδέεται με τις προπληρωμένες κάρτες που χρησιμοποιούνται συχνά στα ηλεκτρονικά διαδικτυακά παιχνίδια και τον στοιχηματισμό. Για άλλους λόγους, στο Λουξεμβούργο το 88,6% των πληρωμών χωρίς μετρητά γίνεται με ηλεκτρονικό χρήμα, ενώ υψηλό

είναι το ποσοστό τους και σε Ιταλία (16,9%) και Ιρλανδία (8,2%).

Τέλος, λιγότερο αγαπημένος τρόπος πληρωμής είναι οι άμεσες χρεώσεις, όπως είναι οι προγραμματισμένες πληρωμές πάγιων εξόδων (π.χ. λογαριασμοί ρεύματος ή συνδρομές σε πλατφόρμες), που αντιπροσωπεύουν μόλις το 1,1% των πληρωμών χωρίς κάρτα στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, οι εν λόγω πληρωμές είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς στη Γερμανία (32%), την Ολλανδία (17,3%), την Αυστρία (16%), τη Γαλλία (14,6%) και την Ισπανία (12,5%).